

מזת' קזת הזכר שזה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגאון רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מותיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

השגחה שבועית

השבוע ביום ראשון לא חשתי בטוב, הרופא בקפת חולים שראה אותי, פקד עלי להתפנות מיד לבית החולים. וכך בלי להתכונן, מצאתי את עצמי במיון. אלא שהשעות נקפו וכבר הגיע הצהריים, וכך בנוסף למחויבים שהיו לי, התחלתי לחוש ברעב ובצמא, וכך המשכתי להרגיש חסר אונים עד שהגיעו שעות הערב.

הרגשתי שבור ומדכדך מאוד, נזכרתי במאמר חז"ל ששכינה למעלה ממטתו של חולה, ולפתע בקעה תפלה מעמקי לבי, 'תפלה לעני כי יעטף', ובקשתי במלים פשוטות מרבנו של עולם, אבי היקר אני מעריך מאוד את הבריאות שאתה מבריא אותי תמיד, כעת אני מבין שזה כלל לא פשוט ומוכן מאליו. אבקשך אבי שתתמיד את בריאותי ותתפאני, ותשלח לי שליח טוב והגון שיתיחס אלי ומצא את הבעיה שלי ואת המזור לכך.

תוך כדי שאני מתפלל, נגש אלי אחד הרופאים מעצמו והתענין בשלומי. כשהסברתי לו על מצוקתי, הוא הפנה אותי מיד לבדיקה מסוימת, ותוך זמן קצר הוא מצא את הבעיה ואת הדרך לטיפול בה.

ברוך ה' אחרי זמן קצר שבתי לביתי,

<<

לקח מהפרשה

לחיות בארץ חיינו של אברהם אבינו...

אשתו, את פרנסתו ואת בניו, והכל עשה מנאמנותו האיתנה בפניו ברוך הוא.

ולכל אחד ואחד יש במשך החיים קשיים ונסיונות שונים, עם משפחתו עם ילדיו, ועוד, בכל מיני אופנים ובזמנים שונים. והכל בכדי שזוכר שאין קביעות ושלום בעולם הזה, שנהיה תמיד בהרגשה שאנו זמניים בעולם הזה, ולא נשקיע ולא נשקע בהבלי העולם.

בזמן האחרון, כאשר כל העולם הזדעזע והשתנה מהקורונה ועוד, ה' מעורר אותנו שזוכר שהוא מנהל את העולם, והוא שלח אותנו כאן עבור התכלית שהוא העולם הבא. ואל לנו לישון את ימינו ושנותינו, אלא נעצר ממרוצת הרגלנו ונתבונן מה אנו עושים במשך ימי חיינו.

וזה יסוד מצות השמיטה, שמהותה השבתת הקרקע על מנת שנעצר ממרוצת החיים, מעמל הידים, ונתבונן האם אנו עושים מהטפל עקה האם אנו משקיעים בחיי הנצח, או שכל חיינו אנו עוסקים רק בחיי שעה.

חז"ל אומרים, רשעים על פתחה של גיהנם אינם עושים תשובה. והכל מחמת כך ההרגל, כמה אנשים שלקו במחלה קשה רח"ל ולמרות שהודיעו להם שלא <<

"לך לך מארצך"

פרשתנו פרשה נפלאה עד מאוד, פרשת אברהם אבינו שקרא לקב"ה אדון, והמליך את ה' בעולם, וכל הזמן דבר מה עם הבריות, והיה נאמן לבורא.

ובכל שנה כאשר אנו קוראים את הפרשיות שמדברים מהאבות הקדושים, עלינו להתגעגע אליהם, ולהתחקות אחרי

מעשיהם ולהעמיק בדרכיהם, ולחיות את ה' על כל צעד ושעל, וכן לגלות זאת לסביבה שלנו.

ועל זה אמרו חז"ל, יש קונה

עולמו בשעה אחת. אברהם אבינו לא חי מאות שנים כמו הדורות שחיו לפניו, אבל השנים שלו היו מלאים באיכות בדבקות בה'. וכן מטל עלינו לנצל את החיים שה' נותן לנו עלי אדמות, ולעסוק בכל עת בתורה ובמצוות, מתוך דבקות בצדיקים ות"ח שמדריכים אותנו היאך להוציא מלמודינו ומעישנו קרבה לה'.

וכשנתבונן בפרשתנו נראה שהיא עוסקת בנסיונות והקשיים שהיו לאברהם אבינו ובנאמנות הגדולה שלו לבורא עולם.

החל בנסיון שהיה לו באור כשדים שמסר עצמו לשרפה על קדשת ה', וכן מסר את

ונפרט את דברינו, חז"ל אומרים (יומא כח) מעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו, אברהם זקן ויושב בישיבה. הצדיקים לדורותיהם היו מלמדים בישיבה איך דבקים בה, ומזה נעשה כל התורה כלה.

וכן אמרו שם שאברהם קים את כל התורה גם ערובי תחומין שאברהם הודיע בכל תחום שהוא היה בו את ה', הוא בנה אהלים ופתח בהם ישיבות והכל בצורה של עשה טוב, נתן לכלם לאכל לשתות ולהנות, ומתוך אהבה למדם להודות לה' על כל הטוב שהוא משפיע עלינו.

ולפיכך אברהם אבינו נטע אשל ופרסם בפי כל הברואים כמה חסדי ה' עלינו, כמה ה' טוב ומטיב שנותן לנו אכל ובריאות, וכך ברכו כלם לאדון הכל.

עלינו לדעת, שהיצר הרע יודע את הכח האדיר שטמון בכל יהודי, ולפיכך הוא שולח לנו דברים שונים בכדי להעסיק את מחשבתנו, שנושפה מהתכלית. האדם עסוק בעתונים, בחדשות, בדירה שלו וברכב שלו, בשכנים שלו ועוד ועוד, כל מיני עסוקים שונים ומשנים שמעסיקים את האדם בכל עת ומסחים את דעתנו ממה שבאמת ראוי לנו לעסוק ולהקדיש לכה זמן.

וכמו שידוע מאחד מגדולי בעלי המוסה שבא אליו אדם שהיה עסוק מאד וטען בפניו שיש לו רק שעה אחת בכדי לעסוק בעבודת ה', ושאלתו כמה לעסוק באותה שעה, האם ללמוד מוסר או ללמוד גמרא והלכה וכדו'?

השיב לו אותו בעל מוסה, שיקדיש מזמנו בכדי לעסוק במוסר והשבון נפש, ואזי הוא יגלה שיש לו עוד שעות רבות שביכולתו להקדישם לעבודת ה'. שכאשר נשכיל מה העקר ומה הטפל, נשקיע בעקר ונרכש חיי נצח בזה ובבא.

וכבר אמרו חז"ל שבועולם הבא שואלים את האדם המלכת את חברך בנחת? - לכל אחד יש את המלכות שלו, אם זה עם אשתו וילדיו או על חבריו, ושואלים כל אחד כיצד השתמש עם המלכות שלו, האם השתגר על הבריות, או שהשתמש עם המלכות בכדי להאיר פנים, ולרומם את הסובבים אותו.

וכן בתוך הבית לא נעסק כל היום רק בדברים טכניים בלבד, כגון מה צריך לקנות ומה צריך לבשל וכדו', אלא יהא שם שמים שגור על פינו. כאשר נכנס הביתה, נכנס במאור פנים ונאמר לבני ביתנו כמה טוב ה' שנתן לי בית כה נפלא, משפחה יקרה, כמה חסד ה' ששלח לי שליחים נאמנים שבזכותם יש לי אכל לאכול ובגד ללבוש וכן הלאה.

נותר להם זמן רב לחיות, הם המשיכו לבטל את זמנם בדברי הכל ולעסוק במחלוקות וכדו', והכל מכח ההרגל שלא עצרו להתבונן בעתיד לבוא. ועל זה זועק שלמה חכמינו "בכל עת יהיו בגדיה לבנים ושמון על ראשך אל יחסר".

גם כאשר אנו עוסקים בעניי העולם הזה, לא נעשה מהם עקר. נשתמש בעניי העולם הזה, בכדי להדבק בבורא.

הבה נתבונן באברהם אבינו, שיצא מההרגל של כל העולם, פמובא במודש שפאשר ראה אברהם אבינו את השמש, הוא התבונן מה מניע את השמש. הן אמת שכל בני דורו ראו את הבריאה הנפלאה, אבל הם לא עצרו להתבונן, הם המשיכו לחיות את עניי העולם מתוך ההרגל בעבודות וכמבע יבש.

אברהם אבינו חפש את ה' בבריאה, ואזי הציץ עליו בעל הבירה. ה' ממתין שנחפש אותו...

מאידה אברהם אבינו חפש את ה' בבריאה, ואזי הציץ עליו בעל הבירה. ה' ממתין שנחפש אותו, שנראה אותו בכל מעשה. כגון בשעה שאנו אוכלים, נתבונן שה' זן אותנו ברכ טובו וחסדו, ונותן לנו אכל טעים מגון וסגוני, בכדי שנושמה בו ונודה לו באהבה.

וכן בזמן שאנו עוסקים במצוות ובלמוד התורה הקדושה, נכניס את הקב"ה בכל למוד ומעשה, שנראה בתפלין של יד את חסד ה' שמזרים את הדם מלבנו לכל הגוף, ובתפלין של ראש נראה את החסד והפלא העצום שבמח, שמפעיל את כל גופנו, ומכוחו יש לנו המשך בעולם הזה, ולפיכך הרצונות מגיעות עד הטבור והמילה.

כאשר אנו מניחים תפלין על מקום השריה, נודה לה' שאין לנו נזון שרירים, שהפנים שלנו לא מענות מוחמת שהשרירים שלנו בפנים רפויים, כאשר אנו מניחים תפלין על המוח נזכר את המוח שפועל כל הזמן, שאין לנו אלצהיימר רח"ל ועוד רבבות של טובות, שהילדים שלנו בריאים ולא נדרסו לפנות, וכך נניח תפלין באהבת ה' וכמאמר דוד מלכנו (שם) "ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי"

וכן בשאר המצוות, נראה את קרבת ה' אלינו ואת הקשר שלנו עמו. מצוה מלשון צות וחבור ולא נשמר את קרבת ה' לעצמנו, כשם שמי שאוהב דבר מסים הוא עסוק בו ומדבר עליו בכל עת, כך מי שאוהב את הבורא הוא עסוק בשיחה ובפרסום חסדי ה' ומצוותיו ותורתו בכל עת.

וכן כל למוד שלנו לא יהיה בכדי להעשיר את הידיעות גרידא. חז"ל אומרים יסוד עצום, אין הקב"ה מונה דפים, ה' מחפש אדם שחי את הלמוד, והגיית בו יומם וליילה, כל היום מטל עלינו להתבונן בלמוד ולראות את ה' בלמוד, בתפלה ובמצוות.

רחל אמנו ותרה ללאה -
שהיא תקבר עם יעקב,
כשם שותרה לה בחתנתה.

וכאשר כלל ישראל ירדו
לגלות - על שהיה להם
שנאת חנם, עמדה רחל
מקברה ואמרה להם 'תדעו
שאני שוכבת כאן רק בכדי
שתלמדו ממני לותר על
הכל למען הזולת, כשם
שאני ותרתי לאחותי בעולם
הזה ובעולם הבא, והעקר
שתרגיש הכי טוב בעולם!'

כגמל עלי אמו.

ולפיכך ראוי לנו ליחד זמן בכל יום, שבו אנו
מבקשים על כל צרכינו, להשתמש עם הפח האדיר
שבפינו, ולבקש על כל פרט ופרט.

לא חסר על מה לבקש, נבקש על העולם הזה
שנהיה אנו וכל משפחתנו וכל הסובבים אותנו וכל
כלל ישראל בריאים וחזקים לארץ ימים ושנים,
ונופה למלאות את תפקידנו ושלחותנו בעולם הזה,
ונופה לשני מות המשיח ולחיי העולם הבא. שלא
נזיק ולא נזק, שנזכה לבני חיי ארצי ומזוני רויחי,
ובכל פרט ישנם פרטים רבים, ומדוע שלא ננצל
את הזמן לבקש עוד ועוד ולקנות עוד ועוד טוב.

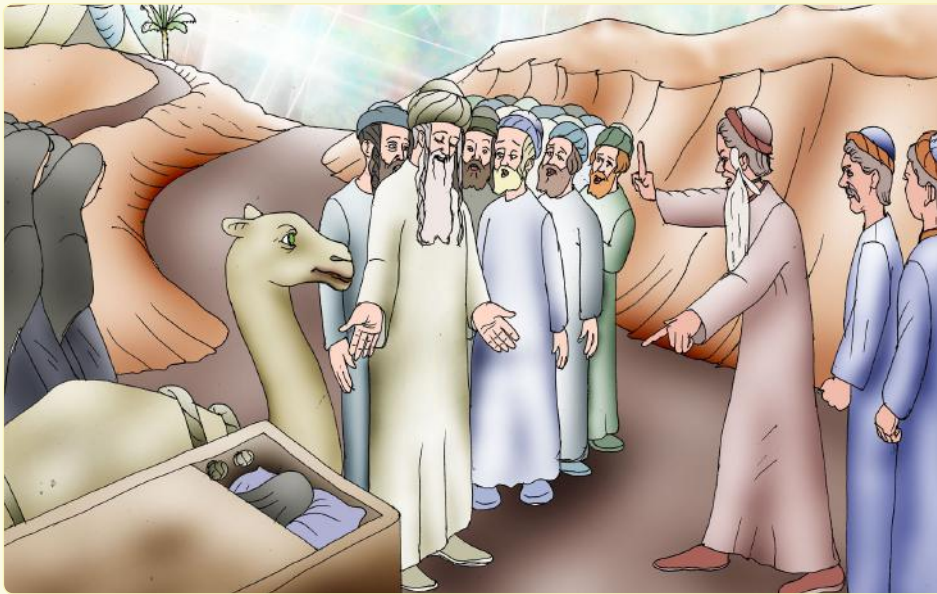
פעמים רבות יש לאדם קשיים שונים וחסרונות
שמקשים עליו, או שהוא ממתין זמן רב לישועה
כל שהיא, וזו בוששת מלבוא.

ועלינו לדעת שהקב"ה עומד מאחורי ההסתרה
ומצפה שנפנה אליו, שנהיה אתו בקשה כאשר
הכל טוב והולך בקלות לאדם, הוא מרגיש שהוא
המכשור והמצלח ושוכח מי נותן לו את כל הטוב
וההצלחות. ודוקא מתוך הקשי אדם קנה קרבה
אמתית לבורא ברוך הוא.

ובמכון ה' הטביע באדם תאבון לאכול בכל יום,
בכדי שבהכרח יהיה לו תלות בבורא, ויבקש ממנו
על מזונותיו, ונרגיש שהוא יתברך סועד אותנו

פנינים מצויירים

החזיק מעצמו
כלום והתאבק
בעפר רגליו של
אברהם. ובשכר
זה זכה לשכר
אמתי, שכר
לעלמא דאתי,
שהוא עומד
ומשמש את
אברהם אבינו,
כמו שאמרו
חז"ל.

התורה הקדושה
מ פ ר ט ת
ב פ ר ש ת נ ו
ב א ר י כ ו ת ע ל
ה ל י כ ת ו ש ל ל ו ט
ע מ א ב ר ה מ ,
ו כ ש נ ת ב ו נ נ ר א ה
ש ל ו ט ח פ ש
ל ה ת ב ל ט ב כ ל
מ ק ו מ , ו ה ר ג י ש
ש ה ו א מ ש ר ת א ת
א ב ר ה מ ו מ ג י ע ל ו
ה כ ל .

נצמד בדרכו של

אברהם אבינו ונקדש שם שמים, ונמליך אותו יתברך על כל
מעשינו וכל הטוב שסביבנו. וכאשר נתבונן בכל הטוב שיש לנו,
נתמלא בהערצה לבני בתינו שמביאים לנו את כל הטוב באופן
המשלם ביותר, ובכדי לזכות לכל זה עלינו להעמיק בתורה
הקדושה ולקבל מהת"ח הצדיקים שבכל דור ודור דעת של
קרבת ה', לחיות את הליכות החיים של אברהם אבינו, של
הצדיקים שבכל דור ודור שממשיכים ומנהילים לנו את דרכו
של אברהם אבינו.

כן ראוי לנו להחזיר בבית הערבה לת"ח, ומתוך כך הם יחפצו
להדבק בדרכיהם ולהיות קרובים לה' תמיד.

ועל כן כאשר הגיעו למצרים אמר לאברהם שאסור לו לשקר
ולומר ששרה היא אחותו אלא עליו להתחזק באמונה שפרעה
לא יהרגו, וגם אם יהרג עליו למסור את הנפש כדין גלוי עריות
והיאך הוא מפקיר את שרה.

ברם אברהם, רוח אחרת היתה עמו וידע שכאן ה' רוצה שיהביא
את שרה וישקר לפרעה הרשע שרצה להרגו, ולט שלא רצה
לשקר, לא עשה זאת מצדקות, אלא מחמת כבודו העצמי שטען
שזה לא מכבד לו.

מאידה, אליעזר לא הזכר, ואפלו במלחמת המלכים הזכר רק
בדרך רמז, היות שאליעזר היה עבד לאברהם אבינו, הוא לא

מדוע לא אמר הקב"ה לאברהם בתחלה שרצונו שימול את עצמו?

"התהלך לפני והיה תמים"

איתא בגמרא (נדרים לב.) "בשעה שאמר לו הקב"ה לאברהם אבינו התהלך לפני והיה תמים אחזתו רעה אמר שמא יש בי דבר מגנה, כיון שאמר לו ואתנה בריתי ביני וביניך נתקרה דעתו". וצריך באור, מדוע לא אמר לו הקב"ה מתחילה שימול עצמו? והנה אמרו חז"ל ששתי כליותיו של אברהם היו יועצות לו חכמה, והינו שכלשם שהדם זורם בכליות כך התורה פעמה בתוך אברהם אבינו - לא רק שהוא יושב ולמד, אלא כל כלי היה התורה בעצמה, והקב"ה דבר עמו ומסר לו את רצונו, והוא מעצמו הוסיף והשכיל מה רצון ה', וכמו שכתוב ויתהלך אברהם את האלקים - שהוא הלך לפני האלקים וחישב מה רצון ה' בשלב הבא, ועל כן לא אמר לו הקב"ה בתחלה שרצונו שימול את עצמו כיון שרצה שיבין זאת מעצמו.

וזה מה שאמרו חז"ל (קדושין פב:) מצינו שעשה אברהם אבינו את כל התורה כלה עד שלא נתנה, שנאמר "עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתני", דהינו שהוא חי בכל עת על פי רצון ה' וכל מעשיו זה התורה, ה' יכנו לחיות תמיד לפי רצונו והדם שהוא מזרים בנו זרים בנו גם אמונה ואהבת ה', אמן.

הכח שטמון בפה היהודי

"ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה"

ראוי לנו לדעת שכל אחד ואחד מישראל קבל במדת מה את כח הברכה של הסבא הגדול שלנו אברהם, וראוי להשתמש בכח זה על מנת לברך את כל ישראל, ובפרט במקום שלאדם יש עין רעה וקשה לו לשמוח בטובות זולתו, שירבה לברך אותו ואפלו בינו לבין עצמו, ועל ידי כן יעין טובה וילב טוב ושמח בטובתו של זולתו.

מדוע כל הברכות פותחות בברוך?

"ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה"

איתא בגמרא (פסחים קי') "אמר ריש לקיש 'ואעשה אותך לגוי גדול' - זהו שאומרים אלקי אברהם, 'ואברכה' - זהו שאומרים אלקי יצחק, 'ואגדלה שמך' - זהו שאומרים אלקי יעקב, יכול יהו חותמים בכלם? תלמוד לומר 'והיה ברכה' - בך חותמין ואין חותמין בכלן".

בכל יום בתפלה כשאנו מזכירים את האבות הקדושים, ראוי לנו להתבונן שהם חיו את ה' בכל עת, וכל מעשיהם היו מקשה אחת של אהבת ה', אמונה והודאה, ועל ידי כן נתיחד עליהם שם ה', ובכך אנו פותחים את התפלה, ללמדנו שצריך לבא לקב"ה עם הכנעה וענוה, שזה הענין של 'ברוך' (לשון ברוך) הרומז לכריעה וכניעה, ולא עוד אלא שהקב"ה יורד אלינו מלמעלה ומטה אנו לשמוע את תפלתנו, כמו שכתוב (תהלים קטז) כי הטף אנו לי וכן איתא בירושלמי (ריש פרק הרוואה) שהקב"ה קרוב לאדם כפה לאון, וכל זה בכדי ללמדנו שגם אנו נהיה בברוך - בהכנעה וענוה.

וזה מה שאמר ה' לאברהם 'ואגדלה שמך' - שאף על פי שאגדל אותך והיה ברכה - אתה תשא ברוך בהכנעה וענוה, ולא עוד אלא שכשאדם בהכנעה, הוא כלי קבול לקבל את כל הברכות והטובות.

פרשה זו הנה למוד נפלא לכל אחד ואחד שיהיה בהכנעה וענוה, ואדרבה, ככל שיריעה עליו ה' יותר טובה וברכה, יתבייש מרב חסדיו וידבק בדרכי הקל ששוכן עם נפאים ושפלים, וכמו שאמרו בגמרא (מגילה לא.) "אמר ר' יוחנן כל מקום שאתה מוציא גבורתו של הקדוש ברוך הוא אתה מוציא ענותנותו". ה' יכנו לענוה ונתינה לאילת בכל עת ועת, ועל ידי כן נהיה בקשר הדוק עמו יתברך ותפלותינו ועבודתנו יהיו מרוצות ומקבלות לפניו, אמן.

כשפי מלא שיר ושבח לבורא עולם על כל הטוב שהוא עושה עמי, ועל כח התפלה שנתן לנו עמו הנבחר.

מעשה נוסף ונפלא שהיה בבית חולים במנהטן, במחלקת אונקולוגיה לילדים. שישבו כמה הורים בליל שבת בחדר הכנסת אורחים שם בבית חולים, [שהיה טובי לב דואגים שם לאכל בשפע לכל המשפחות השוהות עם ילדיהם, אשרי חלקם].

קם אחד מהיושבים, והקשה קושיא. הוא הצביע מהחלון על הרחוב הסואן למטה, ושאל: מכל מאות הגויים שכאן למטה, ה' לא יכל לקחת מישהו ולעשות את הבן שלו חולה?! למה דוקא אני היהודי צריך לשהות כאן לצד בני החולה?

השיב לו חברו בשאלה: אני לא מבין מובן שיהודי שבנו חולה יש בזה תועלת! זה מביא למשפחה הכנעה, זה מביא קרבה לה', הלמוד אחרת, התפלות מקבלות משמעות שונה לגמרי, מרגישים שנמצאים בידיים של אבא הרחום, שהוא ורק הוא יכול לעזר, אבל כל הגויים שבמחלקה וכי זה עושה להם משהו קשר עם ה'?!
המסר ברוח, אתה נמצא בנפיון, קשה לה תראה את ה' בתמונה, הוא זה ששלח לך את הנפיון, תדבר אתו ותקרב אליו, ולמה לחכות לקשיים רח"ל בכדי להתקרב לה'!?

בזמן שטוב לנו נחיה את ה', נראה את כל הטוב שהוא משפיע עלינו, נודה לו, נדבר ממנו, לא נעסק במחלקת בלשון הרע, נחפש איך להיטיב עם הבריות, לעסק בטוב. ובכך נפנה גם לעולם הזה וגם לעולם הבא, ה' יכנו אמן.

